

Samen
Minder
Suïcide

FOLDER TRAIN-DE-TRAINER SUÏCIDEPREVENTIE ZIEKENHUIZEN

113 NETWERK ZIEKENHUIZEN

*'Hulp begint
met de
juiste vraag'*

INHOUDSOPGAVE:

Inleiding	3
Uitgangspunten	4
Train-de-Trainer Ziekenhuizen	5
Nog een aantal adviezen	6
Contact	6
Bijlage 1: Trainersprofiel	7

INLEIDING

Deze folder bevat informatie over de Train-de-Trainer Suicidepreventie Ziekenhuizen (kortweg Train-de-Trainer Ziekenhuizen) voor het 113 Netwerk Ziekenhuizen.

In Nederland vinden er jaarlijks ongeveer 15.500 bezoeken plaats aan de spoedeisende hulp (SEH) in verband met zelf toegebracht letsel. In zo'n 75% van alle gevallen gaat het om een poging tot zelfdoding. In de overige gevallen gaat het vooral om zelfbeschadiging. (VeiligheidNL, 2020). Een groot deel van die mensen wordt daarna opgenomen op verschillende afdelingen voor medische behandeling of observatie, zoals de intensive care unit, acute opname afdeling, medische afdelingen of een medisch psychiatrische unit. In ziekenhuizen worden patiënten met suïcidaal gedrag geïdentificeerd, beoordeeld, verzorgd en ontslagen. Effectieve behandeling van patiënten met suïcidaal gedrag is essentieel, omdat meer dan 40% van alle mensen die voor een suïcidepoging op de SEH terechtkwam, binnen tien jaar opnieuw minstens één poging deed en 10% in diezelfde periode door suïcide om het leven komt (Kerkhof, 2010).

De zorg voor mensen die een zelfmoordpoging hebben gedaan, kan een uitdaging zijn voor professionals in ziekenhuizen. De meeste artsen hebben geen speciale training gekregen in de zorg voor patiënten met suïcidaal gedrag en voelen zich vaak onzeker over hun rol. Ook binnen de opleidingen tot verpleegkundige is het onderwerp onvoldoende geborgd. Scholing is daarom een van de middelen die binnen het 113 Netwerk Ziekenhuizen wordt ingezet om de kennis, de kunde en het zelfvertrouwen van professionals in het ziekenhuis te optimaliseren en daarmee de kwaliteit van zorg voor patiënten die zijn opgenomen na een suïcidepoging te verbeteren.

Specifiek voor het 113 Netwerk Ziekenhuizen is de Train-de-Trainer Ziekenhuizen ontwikkeld. Hiermee hebben ziekenhuizen de mogelijkheid om in eigen huis trainers op te leiden die zelf scholingen suicidepreventie kunnen verzorgen voor de eigen collega's. Toekomstige trainers worden in 1,5 dag meegenomen in de inhoud en de wijze waarop het onderwerp suicidepreventie wordt aangeboden, in een Suicidepreventieworkshop Ziekenhuizen (kortweg workshop ziekenhuizen) en de verdiepende Suicidepreventietraining Gatekeeper Ziekenhuizen (kortweg gatekeepertraining ziekenhuizen). In deze beide scholingsvormen krijgen deelnemers praktische handvatten om het gesprek over suïcidaal gedrag te voeren, ondersteund met praktijktoepassingen. Het opleiden van eigen trainers biedt het ziekenhuis de mogelijkheid de regie te houden over de inzet en de planning van trainingen.

UITGANGSPUNTEN

Organisatie en verantwoordelijkheden

- 113 ontwikkelt de Train-de-Trainer Ziekenhuizen en stelt deze Train-de-Trainer bij op basis van actuele ontwikkelingen en onderzoek.
- 113 leidt de ziekenhuistrainers op.
- Deelnemers die de Train-de-Trainer Ziekenhuizen hebben doorlopen, ontvangen na afloop een certificaat.
- Het ziekenhuis is na afloop van de Train-de-Trainer Ziekenhuizen eigenaar van de scholingsvormen die aan bod komen: de workshop en gatekeepertraining ziekenhuizen. De daarbij behorende materialen komen ter beschikking van het ziekenhuis en de ziekenhuistrainers.
- Voor een ziekenhuis dat lid is van het 113 Netwerk Ziekenhuizen zijn de Train-de-Trainer Ziekenhuizen, de materialen, de terugkombijeenkomsten en de eventuele ondersteuning kosteloos, onder de gestelde voorwaarden. 113 vergoedt geen reiskosten voor (toekomstige) ziekenhuistrainers.
- Toekomstige ziekenhuistrainers kunnen door het ziekenhuis zelf worden geselecteerd aan de hand van het Trainersprofiel, de vragen voor een Intakegesprek (Bijlage 1) en de inzetbaarheid binnen de eigen organisatie/het eigen werkveld.
- Aangeleverd scholingsmateriaal mag worden aangepast aan de huisstijl van het ziekenhuis. Wijzigingen in de inhoud kunnen worden voorgelegd in de bijeenkomsten die vanuit 113 worden georganiseerd voor de ziekenhuistrainers. NB: materiaal (folders, posters etc.) ter ondersteuning kan niet worden aangepast aan de huisstijl van het ziekenhuis.
- Academymedewerkers van 113 dragen zorg voor de planning, uitvoering en facturatie van alle onderdelen binnen de Train-de-Trainer Ziekenhuizen en zorgen voor een optimale tevredenheid bij deelnemers aan deze Train-de-Trainer.
- Het ziekenhuis biedt de ziekenhuistrainers de mogelijkheid om in ieder geval één van de twee jaarlijkse terugkombijeenkomsten bij te wonen.
- Het ziekenhuis draagt zelf de verantwoordelijkheid om de ziekenhuistrainers in de praktijk in te zetten en de scholing op het gebied van suïcidepreventie structureel te borgen binnen het beleid.

Kwaliteit

- De Train-de-Trainer Ziekenhuizen is opgezet volgens didactisch verantwoorde principes, waarbij elke trainer die voldoet aan het trainersprofiel een ontwikkeling doormaakt van 'onbewust onbekwaam' naar 'bewust bekwaam', tot een zelfstandig trainer suïcidepreventie die boven de stof staat.
- 113 investeert in het ontwikkelen, onderhouden en behouden van de trainerspoule op het expertiseniveau dat verwacht mag worden van de trainers. Daarvoor worden gedurende het jaar twee terugkombijeenkomsten georganiseerd. Deze bijeenkomsten zijn bedoeld om elkaar te ontmoeten, voor intervisie, uitwisselen van ervaringen, delen van laatste ontwikkelingen, etc.

TRAIN-DE-TRAINER ZIEKENHUIZEN

- **Duur:** 1,5 dag (excl. voorbereiding)
- **Aantal deelnemers:** 8-14 deelnemers
- **Trainers:** 2 113-trainers
- **Locatie:** 113 Zelfmoordpreventie

Na het volgen van de Train-de-Trainer Ziekenhuizen kunnen de deelnemers als zelfstandig trainer suïcidepreventie binnen het eigen ziekenhuis de workshop en/of de gatekeepertraining ziekenhuizen aan collega's aanbieden:

Workshop ziekenhuizen

Wanneer je suïcidepreventie in je team of organisatie **bespreekbaar wilt** maken, wordt gebruik gemaakt van de workshop. Denk dan aan een klinische les, maar ook een voorlichting of lunchpraatje over suïcidepreventie voor je directe collega's of medewerkers van andere afdelingen. Deze workshop is **een eerste kennismaking** met het onderwerp.

- **Duur:** 2 uur
- **Aantal deelnemers:** tot 25 deelnemers
- **Trainers:** 1 ziekenhuistrainer
- **Locatie:** het eigen ziekenhuis

Gatekeepertraining ziekenhuizen

De gatekeepertraining ziekenhuizen is een **verdieping** op de workshop. In je werk ontmoet je mensen die (mogelijk) suïcidale gedachten hebben en/of na een suïcidepoging zijn opgenomen in het ziekenhuis. In deze gatekeepertraining leert je hoe je deze gedachten bespreekbaar maakt, hoe je een indruk krijgt van de veiligheid en een ander kan stimuleren om hulp te zoeken. De training bestaat uit het bespreken van eigen ervaringen, kennisoverdracht, het aanleren van gespreksvaardigheden en een interactieve bespreking van verwijzsmogelijkheden. Deze training is geschikt voor zorgprofessionals op verschillende afdelingen binnen het ziekenhuis en in het bijzonder voor zorgprofessionals van de spoedeisende hulp en de intensieve care.

Deze gatekeepertraining heeft een, specifiek op de praktijk van het ziekenhuis gerichte, aanpassing op de gatekeepertraining die al jaren wordt aangeboden.

- **Duur:** 4 uur (exclusief voorbereiding)
- **Aantal deelnemers:** 8-14 deelnemers
- **Trainers:** 2 ziekenhuistrainers, waarvan 1 trainer medisch/klinisch onderlegd is
- **Doelgroep:** verpleegkundigen, verpleegkundig en medisch specialisten (io/anios/agnio).
- **Locatie:** het eigen ziekenhuis

NOG EEN AANTAL ADVIEZEN

- In verschillende regio's zijn meerdere ziekenhuizen bezig met een plan van aanpak suïcidepreventie. Scholing is daarin altijd vertegenwoordigd. Het kan een voordeel zijn in samenwerking met andere ziekenhuizen in de regio een trainerspoule op te starten die ziekenhuisoverstijgend kan werken, bij uitval bijvoorbeeld. En tegelijkertijd verbindt dit ook professionals.
- Wanneer een trainer is geschoold voor het geven van scholingen binnen het eigen ziekenhuis, is het belangrijk dat deze de opgedane kennis zo spoedig mogelijk in praktijk brengt. Het is daarom essentieel om deelname van toekomstige ziekenhuistrainers aan de Train-de-Trainer Ziekenhuizen af te stemmen op het plannen van scholingen binnen het eigen ziekenhuis.
- De workshop en de gatekeepertraining ziekenhuizen verschillen in inhoud en duur. De workshop is een eerste kennismaking met het onderwerp, de gatekeepertraining richt zich op oefenen en het toepassen van gespreksvaardigheden. Vanuit 113 wordt geadviseerd de workshop alleen daar in te zetten waar basiskennis voldoende is of als een eerste stap. Voor professionals in de zorg is deze gatekeepertraining voorwaardelijk voor het adequaat signaleren, contact maken en verwijzen.
- Er is een verschil tussen trainer zijn en scholingen geven. 113 vindt het belangrijk dat zoveel mogelijk professionals worden getraind, maar hecht ook aan goede kwaliteit. Daarom bieden wij, indien gewenst, de mogelijkheid om tegen betaling ziekenhuistrainers in het begin te begeleiden en ondersteunen in het geven van de workshop en/of de gatekeepertraining ziekenhuizen.

CONTACT

Behoeftte aan meer informatie? Neem contact op via agz@113.nl.

BIJLAGE 1: TRAINERSPROFIEL

De functie – Als ziekenhuistrainer van de workshop en gatekeepertraining ziekenhuizen leer je collega's hoe ze iemand verder kunnen helpen om hulp te zoeken. Het doel van de scholing is het leren signaleren of iemand aan zelfmoord denkt. Daarnaast is het aanbieden van kennis en het aanleren van gespreksvaardigheden om contact te maken met mensen die (mogelijk) denken aan zelfdoding, een belangrijk onderdeel. Je schoolt medisch en verpleegkundig professionals, beveiligers of bijvoorbeeld de collega's bij de afdeling HRM.

Wie ben jij?

- Je ondersteunt, doorgrondt en draagt de missie van 113 Zelfmoordpreventie volledig uit in de trainingen: 113 streeft naar een land waarin niemand eenzaam of radeloos sterft door zelfdoding.
- Je hebt bij voorkeur aantoonbare ervaring met het trainen van groepen en ervaring met het begeleiden/aansturen in het aanleren van (generieke) vaardigheden en om kunnen gaan met groepsdynamiek en weerstand.
- Je beschikt bij voorkeur over didactische vaardigheden en hebt bij voorkeur kennis van en ervaring met motiverende gespreksvoering.
- Je hebt bij voorkeur kennis van en ervaring met depressie-/suicidepreventie bij cliënten/klanten/burgers. En kunt waar nodig, specifieke casuïstiek van (eigen) organisatie in de training op een constructieve manier gebruiken op het moment dat je zelf gaat trainen.
- Je bent uitstekend in staat écht contact te maken met mensen en kan dit demonstreren.
- Je beschikt over minimaal HBO werk- en denkniveau.
- Je kunt met regelmaat een gatekeepertraining in je eigen ziekenhuis geven om je ervaring te borgen en voldoende 'vliegreun' te kunnen maken, met een minimum van 3x per jaar.
- Je bent bereid periodiek bij- en nascholing te volgen.

Je inzet als trainer

- Je volgt de Train-de-Trainer Ziekenhuizen van 1,5 dag.
- Je geeft per jaar minimaal 3 scholingen in de eigen ziekenhuissetting.
- Je volgt in ieder geval één terugkombijeenkomst, die 113 twee keer per jaar organiseert voor ziekenhuistrainers.

Vragen voor een intakegesprek met een beoogd trainer:

1. Heb je een goed beeld van de trainingen die worden gegeven door 113?
2. Wat is je motivatie om trainer suicidepreventie te worden binnen jouw ziekenhuis?
 - *Wat heb je met preventie van zelfdoding/praten over gedachten aan zelfdoding?*
 - *Hoe ga je om met je (eventuele) beperkte ervaring met gesprek over zelfdoding?*

3. Wat maakt je een goede trainer (vanuit didactisch perspectief)?

- *Wat zeggen deelnemers over jou in een trainersevaluatie? Kwaliteiten en aandachtspunten?*
- *Wat doe jij om goed contact te krijgen met de groep?*
- *Wat is jouw beeld bij de deelnemers? Welke vragen zouden ze kunnen hebben? Hoe ga je hiermee om?*
- *Hoe ga je om met weerstand in de groep, bijv. als iemand echt weigert te oefenen?*

4. Hoe zou je je zelf voorstellen aan de groep?

- *Heb je affiniteit met specifieke doelgroepen? Sta je open voor alle doelgroepen?*
- *Hoe ben je als co-trainer?*
- *Heb je daar ervaring mee en hoe stel je je op naar de ander, hoe zorg je dat er een match is als je elkaar nog niet kent?*